

3.6. Numele predicativ

3.6.1. Fișă sintetică

► *trăsături sintactice*

- complinire a unui centru verbal copulativ
- ocurență în structură ternară: $V_{\text{cop}} + \text{Sub} + \text{NP}$
- lexicalizare obligatorie
- marcarea cazuală: nominativ
- realizare prototipică: GAdj
- clasă de substituție²⁹: *nominal, adjectiv, adverb, grup prepozițional, formă verbală nepersonală, interjecție, propoziție conjuncțională, propoziție relativă-interogativă, propoziție relativă propriu-zisă*
- posibilitate de reduplicare prin coordonare
- topică: de regulă este postpus regentului³⁰.

► *trăsături semantice*

- NP reprezintă o predicăție³¹ *de identificare, de denominație, categorizantă, ecuativă, apreciativă, posesivă* a subiectului
- constituentul NP este o el însuși predicăție, care atribuie argumentelor sale³² roluri tematice (*Temă* sau *Pacient*)

3.6.2. Matrice verbale cu nume predicativ

Spre deosebire de celelalte componente matriciale din componența GV a căror varietate tematică și formală depinde de centrul verbal, NP impune el însuși construcției anumite particularități.

Numele predicativ este sintactic dependent de un centru verbal (formă verbală predicativă sau formă verbală nepredicativă, inclusiv participială), dar semantic se caracterizează printr-o anumită autonomie. În funcție de realizarea particulară pe care o actualizează, NP este el însuși atributor al unui rol tematic argumentului subiect. Asociat unui verb copulativ *aspectual-static* sau *aspectual-durativ*, va atribui rolul de Temă (1), asociat unui verb copulativ *aspectual-dinamic* va atribui rolul de Pacient (2):

$$1. \left(\begin{array}{c} \text{Temă} \\ GN_1 \quad V_{cop} \quad GAdj / GN_2 / GPrep / GC \\ \text{Subiect} \qquad \qquad \qquad NP \end{array} \right);$$

El este blond / bărbat / de la munte / ce este...

Ele îmi vin verișoare de-al doilea / se țin de verișoare.

Copacul a rămas verde / cum era.

El pare abătut / spaniol / să fie marinar // arată obosit / a spaniol.

Băiatul se cheamă // se numește Horia.

Muzica înseamnă bucurie.

$$2. \left(\begin{array}{c} \text{Pacient} \\ GN_1 \quad V_{cop} \quad GAdj / GN_2 / GPrep / GC \\ \text{Subiect} \qquad \qquad \qquad NP \end{array} \right);$$

Fata a devenit atentă / ingineră.

Ea s-a făcut verde / profesoară / ce a vrut

Ø a ajuns ministru / ce-au dorit alții / să fie foarte căutată.

Peste doi ani Ø iese ofițer.

3.6.3. Nume predicativ în structuri reorganizate

Constituentul NP poate fi *ridicat* peste un nod verbal, această deplasare antrenând modificări de topică (a) sau modificări ale organizării structurii sintactice (b-d). În (1)a ridicarea este obligatorie, ea fiind un mecanism asociat formării construcțiilor interogative și relative. În (1)b, ridicarea este determinată de rațiuni pragmatice, de topicalizare a unui constituent. Prezența GN în vecinătatea verbului copulativ impersonal antrenează recategorizarea lui ca verb copulativ personal și plasarea supinului în poziție de NP. Adverbul care funcționa în structura de bază ca nume predicativ ajunge să modalizeze supinul.

- (1) a. *Ce_i este asta t_i? / Mă întreb cine_i ești tu t_i, de fapt. / A ajuns ce_i a ajuns t_i pentru că a avut sprijinul familiei.*
 b. *E dificil de aflat [GN condițiile de evaluare]. → ?[GN Condițiile de evaluare] e dificil de aflat. → [GN Condițiile de evaluare] sunt dificil de aflat.*